

Arbana QERIQI-GASHI

**ROLI DHE KONTRIBUTI I RADIOS “KOSOVA E LIRË” NË
INFORMIM DHE MOBILIZIM LUFTARAK GJATË LUFTËS
SË LAVDISHME TË USHTRISË ÇLIRIMTARE TË KOSOVËS**

Abstrakt:

Radio “Kosova e lirë” ka luajtur një rol të rëndësishëm dhe vendimtar gjatë periudhës së luftës së lavdishme të Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës. Medium i themeluar nga Shtabi i Përgjithshëm i UÇK-së, kjo radio ka shërbyer si burim kyç informimi, motivimi dhe mobilizimi për ushtrinë që ishte fronteve dhe popullatës shqiptare në Kosovë. Përmes valëve të saj, asokohe në frekuencën 101 FM, radio “Kosova e lirë” ka arritur të transmetojë informacione të rëndësishme dhe të rrisë moralin e popullit dhe luftëtarëve, duke kontribuar në mënyrë të ndjeshme në përpjekjet e tyre për liri. Radio “Kosova e lirë” ishte e organizuar me një strukturë të mirëpërcaktuar, e cila përfshinte gazetarë, redaktorë, teknikë dhe luftëtarë që raportonin nga terrenet e luftës, të dedikuar për përmbushjen e misionit të saj.

Fjalët kyçe: *Kosova, radio “Kosova e Lirë”, UÇK, Shtabi i Përgjithshëm.*

Pavarësia e saj editoriale dhe angazhimi për informim të saktë dhe të besueshëm e bënë radion një burim të çmuar gjatë kohës së luftës. Teknologjia e përdorur, përkundër që nuk ishte moderne, ishte e mjaftueshme për të siguruar transmetime të vazhdueshme dhe të

qarta në një kohë kur shumë kanale të tjera informimi ishin të censuruara ose të kontrolluara nga regjimi serb. Radio “Kosova e lirë” përdori strategji të ndryshme për të informuar dhe mobilizuar popullatën dhe luftëtarët e UÇK-së. Ato përfshinin, transmetimet e rregullta të lajmeve çdo ditë në orën 16:00, informacionet e përditshme për zhvillimet e luftës, përparimet e UÇK-së dhe situatën në terren. Programet synonin rritjen e moralit të luftëtarëve dhe popullatës, duke theksuar rëndësinë e luftës për liri dhe drejtësi. Intervista dhe raporte nga frontet e luftës, informacione të drejtpërdrejta nga komandantët dhe luftëtarët e UÇK-së, duke siguruar një pasqyrë të qartë dhe të paanshme të gjendjes në vijën e parë të frontit. Emisione për heroizmin e dëshmorëve të lirisë, komente e analiza ditore, kronika dhe intervista edhe me udhëheqës ndërkombëtarë që ishin kuadro të luftës, duke rritur ndjenjën e identitetit kombëtar dhe rezistencës.

Ndikimi i radios “Kosova e lirë” në zhvillimet e kohës ishte i madh. Ajo jo vetëm që informoi, por gjithashtu mobilizoi dhe unifikoi popullatën shqiptare kundër pushtimit serb. Transmetimet e saj kishin një rol kritik në mbajtjen e moralit të lartë dhe në koordinimin e veprimeve të UÇK-së. Rëndësia e kësaj radioje ilustron nga fakti se kriminelin e luftës Vojislav Sheshel nga Beogradi dërgoi dy aeroplanë MiG-21 për të bombarduar selinë dhe stafin e radios “Kosova e lirë”, duke qenë i vetëdijshëm se kjo radio mbante në këmbë një ushtri të tërë. Rikujtoj para jush se stafi për fat kishte shpëtuar, por kishte vdekur djali i dëshmorit Elbasan Jakup Berisha. Radio “Kosova e lirë” ishte një komponent thelbësor i rezistencës gjatë luftës së UÇK-së duke ofruar një platformë të fuqishme për informim, motivim dhe mobilizim. Përkushtimi dhe guximi i stafit të saj ishin vendimtarë në mbështetjen e përpjekjeve për liri dhe në ruajtjen e shpirtit të rezistencës së popullit shqiptar në Kosovë. Ky studim hedh dritë mbi rolin dhe kontributin e pazëvendësueshëm të kësaj radioje në një nga periudhat më të rëndësishme të historisë së Kosovës.

Ndikimi ndërkombëtar i radios “Kosova e lirë” gjatë luftës së UÇK-së (1998-1999)

Radio “Kosova e lirë” luajti një rol të jashtëzakonshëm jo vetëm në nivelin kombëtar, por edhe në arenën ndërkombëtare gjatë luftës së UÇK-së. Si një medium informativ i pavarur dhe i përkushtuar, ajo arriti të tërheqë vëmendjen e medimeve prestigjioze ndërkombëtare dhe të ndikojë në perceptimin global të luftës në Kosovë. Në këtë studim, do të shqyrtojmë edhe rolin dhe ndikimin ndërkombëtar të radios “Kosova e lirë” përmes arkivave dhe njohjes së saj nga media të njohura botërore.

Përhapja e lajmeve nga medimet prestigjioze botërore

Radio “Kosova e lirë”, që nga themelimi i saj, arriti të bëjë jehonë të madhe në arenën ndërkombëtare. Lajmi për krijimin e kësaj radioje u përhap gjerësisht nga agjenci të njohura lajmesh si “Reuters” dhe AFP. Gazetat me renome ndërkombëtare si “Le Monde”, “La Matin” dhe “Der Spiegel” raportuan për këtë medium të ri të luftës, duke e konsideruar atë si një zë të rëndësishëm të popullit shqiptar në Kosovë.

Këto medime prestigjioze nuk e kufizuan raportimin e tyre vetëm në ekzistencën e radios “Kosova e lirë”, por edhe në ndikimin e saj të thellë në zhvillimet në Kosovë. Përmes këtyre raportimeve, bota mori një pasqyrë të qartë të situatës në terren dhe të përpjekjeve të popullit shqiptar për liri dhe drejtësi. Ndikimi global i radios “Kosova e lirë” ishte i jashtëzakonshëm. Përmes transmetimeve të saj, radioja siguroi që bota të dëgjonte të vërtetën për ngjarjet në Kosovë nga vetë populli shqiptar dhe nga burime të besueshme dhe të respektuara. Kjo ndihmoi në formimin e një perceptimi të drejtë dhe të saktë të situatës në Kosovë, duke kontribuar në ndërhyrjen e komunitetit ndërkombëtar për të ndalur dhunën dhe për të mbështetur çështjen e drejtë të popullit të Kosovës. Një nga elementët kyç që rriti ndikimin ndërkombëtar të radios “Kosova e lirë” ishin intervistat me personalitete të rëndësishme ndërkombëtare dhe kombëtare. Këto intervista jo vetëm që siguruan një perspektivë të pasur për dëgjuesit e

radios, por edhe forcuan legjitimitetin e saj në arenën ndërkombëtare. William Walker: shefi i Misionit Verifikues të OSBE-së në Kosovë, i cili raportoi për krimet dhe gjenocidin ndaj shqiptarëve, duke tërhequr vëmendjen ndërkombëtare ndaj krizës humanitare. Jamie Shea: zëdhënësi i NATO-s gjatë luftës në Kosovë, i cili informoi publikun për ndërhyrjet ushtarake dhe qëndrimin e aleancës ndaj luftës. Krahastyre pjesë e intervistave u bënë edhe emra të njohur të kohës si: Adem Demaçi - një nga figurat më të rëndësishme të rezistencës shqiptare, i cili dha intervista për radio “Kosova e lirë”, duke ndarë mendimet dhe strategjitë për luftën dhe pavarësinë e Kosovës. Jakup Krasniqi, Azem Syla - figurat kyçe të UÇK-së, të cilët ndanë informacione të rëndësishme mbi përparimet dhe sfidat e UÇK-së, në luftën për liri. Luftëtarë të rënë dëshmorë - radio “Kosova e lirë” i dha zë luftëtarëve të ndryshëm, të cilët më vonë ranë dëshmorë, duke përjetësuar sakrificat dhe heroizmat e tyre. Ismail Kadare - shkrimtari i njohur shqiptar, i cili dha intervistë të rëndësishme që ndihmoi në ngritjen e vetëdijes ndërkombëtare për çështjen shqiptare në Kosovë.

Kjo radio u shqua për aftësinë e saj për të siguruar që çështjet dhe zërat e popullit shqiptar të dëgjoheshin në të gjithë botën, duke kontribuar në formësimin e opinionit ndërkombëtar dhe mobilizimin e mbështetjes për çështjen e Kosovës. Arkivi i radios “Kosova e lirë” që përfshinë materialet nga 4 janari 1999 deri më 21 qershor 1999, përmbajnë dëshmi të qarta të ndikimit të madh që kjo medie ka pasur në ndërgjegjësimin ndërkombëtar dhe mobilizimin e mbështetjes për çështjen e drejtësisë dhe lirisë për Kosovën. Me raportime të sakta dhe të shpejta, radio “Kosova e lirë” arriti të informojë publikun global mbi zhvillimet në Kosovë, duke u bërë një zë i besueshëm dhe autoritativ në periudha të krizës dhe luftës. Një nga kontributet më të mëdha të radios “Kosova e lirë” ishte aftësia për të raportuar mbi ngjarjet ndërkombëtare dhe reagimet e komunitetit ndërkombëtar ndaj luftës në Kosovë. Këto raportime ishin thelbësore në rritjen e ndërgjegjësimit global për shkeljet e të drejtave të njeriut dhe vuajtjet që po ndodhnin në Kosovë. Duke sjellë në vëmendje të opinionit publik botëror çështjet e ndërlikuara të konfliktit, radioja luajti një rol

kritik në mobilizimin e mbështetjes ndërkombëtare dhe në presionin ndaj akterëve ndërkombëtarë për të ndërmarrë veprime konkrete në mbrojtje të popullit të Kosovës. Nëpërmjet profesionalizmit të saj dhe përkushtimit ndaj së vërtetës, radio “Kosova e lirë” u bë një shembull i fuqisë së medias në luftën për drejtësi dhe liri. Raportimet e sakta dhe të besueshme jo vetëm që ndihmuan në informimin e opinionit publik ndërkombëtar, por gjithashtu shërbyen si një burim i rëndësishëm për analistët dhe vendimmarrësit globalë, duke ndihmuar në formësimin e politikave dhe veprimeve ndërkombëtare në lidhje me Kosovën. Ky institucion mediatik ka treguar se fuqia e fjalës dhe informacionit të saktë mund të luajë një rol kyç në mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe në përpjekjet për drejtësi dhe liri për popujt e shtypur.

Mobilizimi luftarak

Radio “Kosova e lirë” nuk ishte vetëm një burim informacioni, por edhe një instrument i fuqishëm për mobilizimin e popullatës dhe të luftëtarëve të UÇK-së. Përmes mesazheve të saj të qarta dhe motivuese, radioja arriti të rrisë moralin e luftëtarëve dhe të frymëzojë popullin për rezistencë dhe mbështetje të luftës çlirimtare. Emisionet e saj përfshinin thirrje të drejtpërdrejta për të rinjtë që të bashkoheshin me radhët e UÇK-së, si dhe mesazhe që inkurajonin bashkëpunimin dhe solidaritetin mes qytetarëve. Për më tepër, radio “Kosova e lirë” luajti një rol të rëndësishëm në koordinimin e operacioneve të UÇK-së, duke transmetuar udhëzime dhe njoftime strategjike.

Strategjitë e transmetimit dhe siguria

Radio “Kosova e lirë” u përball me sfida të mëdha teknike dhe të sigurisë gjatë operimit të saj. Për të shmangur ndërhyrjet dhe zbulimin nga forcat armike, stacioni ndryshonte shpesh vendndodhjen e tij dhe përdorte teknologji të avancuara për kohën për të mbajtur transmetimet e tij të papenguara. Një aspekt tjetër i rëndësishëm ishte përdorimi i kodifikimeve dhe mesazheve të koduara për të siguruar që informacioni i ndjeshëm të mos binte në duart e armikut. Kjo strategji

jo vetëm që siguronte integritetin e informacionit, por gjithashtu kontribuonte në moralin e luftëtarëve, të cilët e dinin se ishin të informuar dhe të mbështetur nga një burim i sigurt.

Më 21 qershor 1999, radio “Kosova e lirë”, kumtoi triumfalisht se nga Kosova u largua antihistoria. Ishte kjo fitorja më e madhe e RKL-së, që përfundoi me sukses misionin e saj kombëtar e historik. Pavarësisht sfidave të panumërta për plot gjashtë muaj, asnjë anëtar i stafit nuk u dorëzua. Përkundrazi, ata punuan me vetëmohim ekstrem. RKL-ja hyri në analet e historisë kombëtare dhe botërore, por ende nuk ka marrë vendin e merituar edhe pas 25 vjetëve nga çlirimi.

Kushdo që ka përjetuar luftën dhe kushdo që sot, pas 25 vjetësh, lexon kronikën e drejtorit të radios, prof. Ahmet Qeriqit, do të bindet se secila ditë mund të shndërrohet në një film real historik që argumenton dhe faktorizon ngjarjet e përjetuara 25 vjet më parë. Leximi i kronikës së prof. Ahmet Qeriqit ofron një vështrim të hollësishëm dhe autentik mbi ngjarjet që ndodhën gjatë asaj periudhe. Çdo faqe e saj është një dëshmi e gjallë e asaj kohe. Kjo kronikë jo vetëm që dokumenton të kaluarën, por edhe frymëzon brezat e ardhshëm me shembullin e guximit dhe sakrificës për liri.

RKL-ja luajti një rol kyç në informimin dhe mobilizimin e popullit të Kosovës gjatë periudhës së luftës. Në kohë të errëta, kur komunikimi ishte i vështirë dhe informacioni i kufizuar, RKL-ja u bë zëri i rezistencës dhe shpresa e qëndresës. Çdo transmetim i saj ishte një rreze drite dhe një burim force për të gjithë ata që luftonin për liri. 21 qershori i vitit 1999 do të mbetet përgjithmonë një ditë historike për Kosovën dhe radio “Kosovën e lirë”, një ditë që shënoi fundin e një epoke të errët dhe fillimin e një të ardhmeje të re, me shpresë dhe liri për të gjithë.